

Byla C-15/22

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2022 m. sausio 6 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesfinanzhof (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. liepos 13 d.

Pareiškėja ir kasatorė:

RF

Atsakovė ir kita kasacinio proceso šalis:

Finanzamt G

Pagrindinės bylos dalykas

Nacionalinė administracinė praktika, pagal kurią darbo užmokestis už veiklą paramos vystymuisi srityje neapmokestinamas tiek, kiek ši veikla finansuojama iš Vokietijos institucijų lėšų, o darbo užmokestis už tokią pat veiklą, kuri finansuojama iš Sąjungos lėšų, apmokestinamas – Suderinamumas su Sąjungos teise

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudicinis klausimas

Ar Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalis ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 208 straipsnis, siejamas su 210 straipsniu, turi būti aiškinami taip, kad juos pažeidžia nacionalinė administracinė praktika, pagal kurią atsisakoma taikyti neapmokestinimą tais atvejais, kai bendradarbiavimo vystymosi

labui projektas finansuojamas iš Europos plėtros fondo, bet, esant tam tikroms sąlygoms, neapmokestinamas darbo užmokestis, kurį darbuotojas pagal turimą darbo sutartį gauna už veiklą, susijusią su Vokietijos oficialia parama vystymuisi, teikiama vykdant techninį arba finansinį bendradarbiavimą, kai tą paramą ne mažiau kaip 75 % finansuoja už bendradarbiavimą vystymosi labui atsakinga federalinė ministerija arba valstybei priklausanti privati bendrovė, veikianti paramos vystymuisi srityje?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

ESS 3 straipsnio 5 dalies antras sakinyis ir ESS 4 straipsnio 3 dalis

SESV 4 straipsnio 3 dalis ir 208 straipsnis, siejamas su SESV 210 straipsniu

Nurodomi nacionalinės teisės aktai

Einkommensteuergesetz (Pajamų mokesčio įstatymas, toliau – *EStG*), konkrečiai 34c straipsnio 5 dalis

Auslandstätigkeitserlass (Nutarimas dėl veiklos užsienyje, 1983 m. spalio 31 d. *Bundesministerium der Finanzen* (Federalinė finansų ministerija) raštas, *BStBl I*, 1983, p. 470) (toliau – ATE)

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Pareiškėja ir kasatorė (toliau – pareiškėja) nuo 2009 m. balandžio 12 d. iki 2012 m. spalio 31 d. dirbo projektų vadove paramos vystymuisi srityje veikiančioje bendrovėje, kurios buveinė buvo Vokietijoje. Ji pagal projekto laikotarpiui pasirašytą terminuotą darbo sutartį dirbo „Micro Projects Programme“ programoje Afrikoje. Tuo metu pareiškėjos gyvenamoji vieta ir interesų centras buvo Vokietijoje, jos darbo vieta buvo Afrikoje.
- 2 Kadangi projektą finansavo ne Vokietija, o Europos plėtros fondas, *Finanzamt* (mokesčių inspekcija) pareiškėjos darbo užmokesčiui taikė pajamų mokestį. Pareiškėjos prieštaravimas ir skundas *Finanzgericht* (finansų teismas) buvo atmesti, todėl dabar pareiškėja pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, prašydama pripažinti, kad pajamų mokestis jos darbo užmokesčiui neturi būti taikomas.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

Vertinimas pagal nacionalinę teisę

- 3 Pagal nacionalinę teisę pareiškėja neturi teisės į tai, kad jos darbo užmokestis nebūtų apmokestinamas pajamų mokesčiu pagal *EStG* 34c straipsnio 5 dalį, siejamą su ATE.
- 4 *EStG* 34c straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Vokietijos mokesčių institucijos gali atleisti užsienyje gautas pajamas nuo Vokietijos pajamų mokesčio, jeigu tai yra tikslinga šalies ekonomikos sumetimais. Pagal Vokietijos teismų jurisprudenciją ši sąlyga laikoma įvykdyta tik tuomet, kai mokestinė lengvata skirta Vokietijos užsienio prekybai.
- 5 ATE I skirsnio 4 punkte nustatyta, kad užsienyje vykdoma veikla, kai dirbama nacionaliniam vykdytojui ir kai ši veikla yra susijusi su Vokietijos oficialia parama vystymuisi, teikiama vykdant techninį arba finansinį bendradarbiavimą, yra neapmokestinama. Frazę „Vokietijos oficialia parama vystymuisi“ *Finanzamt* interpretavo taip, kad ji apima tik tas paramos vystymuisi priemonės, kurios finansuojamos tiesiogiai iš Vokietijos biudžeto. Toks aiškinimas yra ne tik įmanomas, bet, atsižvelgiant į minėtąją *EStG* 34c straipsnio 5 dalies tikslą, logiškas ir jokių būdu ne savavališkas.

Suderinamumas su Sąjungos teise

- 6 Kyla klausimas, ar iš ESS 4 straipsnio 3 dalies ir SESV 208 straipsnio, siejamo su SESV 210 straipsniu, kyla pareiga *EStG* 34c straipsnio 5 dalį, siejamą su ATE, taikyti ir paramos vystymuisi priemonėms, kurios finansuojamos iš Europos plėtros fondo, taigi, tik netiesiogiai iš Vokietijos biudžeto lėšų.
- 7 Pareiškėja teigia, kad iš ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto lojalaus bendradarbiavimo principo ir Sąjungos bei valstybių narių pareigos derinti vystymosi politiką (ESS 3 straipsnio 5 dalies antras sakiny) kyla pareiga įtraukti projektus, kurie finansuojami iš Sąjungos lėšų, taigi, tik iš dalies ir netiesiogiai iš Vokietijos lėšų.
- 8 ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas lojalaus bendradarbiavimo principas reikalauja, kad Sąjunga ir valstybės narės gerbtų viena kitą ir viena kitai padėtų vykdydamos iš Sutarčių kylančias užduotis (2017 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Vokietija / Taryba*, C-600/14, EU:C:2017:935, 105 punktas). Bet SESV 4 straipsnio 3 dalyje aiškiai nustatyta, kad, be kita ko, technologijų plėtros srityje Sąjungos kompetencijai priklauso imtis veiksmų, tačiau naudojimasis šia kompetencija negali trukdyti valstybėms narėms naudotis savo (pačių) kompetencija. Akivaizdu, kad Vokietija turi teisę patvirtinti savo paramos vystymuisi priemonės ir tai darydama remtis „tikslingumu šalies ekonomikai“ iš Vokietijos požiūrio taško, jeigu tai nekelia grėsmės ir nedaro neigiamo poveikio Sąjungos politikos vystymosi srityje tikslams.

- 9 Pareigos įtraukti Sąjungos finansuojamus projektus remiantis lojalaus bendradarbiavimo principu, ko gero, negalima kildinti ir iš 2004 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *My* (C-293/03, EU:C:2004:821). Nuo tos bylos faktinių aplinkybių šios bylos aplinkybės skiriasi tuo, kad, kiek galima spręsti, nėra į Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus, kurie buvo nagrinėjami toje byloje, panašaus Sąjungos teisės akto, kuriuo remdamasi Vokietija pakankamai tiksliai ir besąlygišku būdu galėtų būti įpareigota įtraukti Sąjungos finansuojamus projektus į skatinimą, kuris pagal SESV 4 straipsnio 3 dalį priklauso savarankiškai Vokietijos kompetencijai. Todėl pareiškėja greičiausiai neturi lojalaus bendradarbiavimo pareiga grindžiamos subjektyvios teisės į tai, kad pagal *EStG* 34c straipsnio 5 dalį, siejamą su ATE, lengvatos būtų taikomos ir Sąjungos finansuojamiems projektams.
- 10 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, tokia teisė neišplaukia iš SESV 4 straipsnio 4 dalies, siejamos su SESV 208 straipsnio 1 dalies antru sakiniu arba SESV 210 straipsnio 1 dalies pirmu ir trečiu sakiniiais. Ir SESV 4 straipsnio 4 dalyje aiškiai nustatyta, kad bendradarbiavimo vystymosi labai srityje Sąjungos kompetencijai priklauso imtis veiksmų ir vykdyti bendrą politiką, tačiau naudojimasis šia kompetencija negali trukdyti valstybėms narėms naudotis savo kompetencija. Šiuo atžvilgiu Sąjungos politika ir valstybių narių politika bendradarbiavimo vystymosi labai srityje papildo ir stiprina viena kitą (SESV 208 straipsnio 1 dalies antras sakiny), o iš SESV 210 straipsnio 1 dalies pirmo ir trečio sakinių kyla koordinavimo ir abipusės pagalbos pareiga. Tačiau tai, ko gero, nereiškia, kad Vokietijai draudžiama imtis savo priemonių vystymosi politikos srityje siekiant skatinti Vokietijos išorės prekybą.
- 11 Kitokios išvados greičiausiai neleidžia daryti ir Partnerystės susitarimas tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, pasirašytas 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (OL L 317, 2000, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 35 t., p. 3). Neatrodo tikėtina, kad Vokietijos teisės aktų leidejas, įstatymu patvirtindamas susitarimą, kartu būtų nusprendęs, kad bendradarbiavimas vystymosi labai srityje, kurio išraiška yra šiuo susitarimu grindžiami mikroprojektai, yra tikslingas (taip pat) ir (Vokietijos) ekonomikos sumetimais. Tai rodo vien mintis, kad šiuo susitarimu grindžiamos priemonės nėra Vokietijos politikos vystymosi srityje priemonės, net jeigu Vokietija ir svariai prisideda prie Europos plėtros fondo finansavimo, net jeigu lėšos galiausiai yra iš Vokietijos biudžeto, taigi, netgi jeigu jomis netiesiogiai finansuojamos šiuo susitarimu grindžiamos priemonės. Bet kuriuo atveju iš susitarimo greičiausiai negalima kildinti subjektyvios darbuotojo, dirbančio paramos vystymuisi projekte, kuriam taikomas susitarimas, bet reziduojančio Vokietijoje, teisės į tai, kad Vokietija neapmokestintų jo darbo pajamų.
- 12 Kitokios išvados neleidžia daryti ir 2013 m. vasario 28 d. Sprendimas *Petersen* (C-544/11, EU:C:2013:124). Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog SESV 45 straipsnis (darbuotojų judėjimo laisvė) aiškintinas taip, kad pagal jį draudžiamos valstybės narės nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias šioje

valstybėje narėje gyvenančio ir neribotai apmokestinamo mokesčių mokėtojo, dirbančio pagal darbo sutartį, gautos pajamos neapmokestinamos pajamų mokesčiu, jei darbdavys įsisteigęs toje pačioje valstybėje narėje, bet nuo pajamų mokesčio neatleidžiama, jei darbdavys įsisteigęs kitoje valstybėje narėje. Tačiau tai nereiškia, kad Vokietija privalo įtraukti iš Sąjungos lėšų finansuojamus projektus, nes nagrinėjamu atveju joks darbuotojas ir joks darbdavys neatsiduria mažiau palankioje padėtyje, be kita ko, kilmės iš kitos ES valstybės narės požiūriu. Tiek, kiek ATE gali atgrasyti darbuotoją pradėti dirbti pas darbdavį, kuris vykdo Sąjungos lėšomis, o ne nacionalinėmis lėšomis finansuojamą paramos vystymuisi projektą, tai bet kuriuo atveju nėra pagal darbuotojų judėjimo laisvę ir laisvę teikti paslaugas draudžiamas ribojimas.

DARBINIS VERTINAMAS